

2024-03-04

Förslag

Riktlinjer för medborgardialog

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: 2024-04-17

Diariernr: KSK 2024/212 10

För revidering ansvarar: Beredningen för kommunfullmäktiges
arbetsformer/Demokratiberedningen

Dokumentet gäller för: Bräcke kommun

Dokumentet gäller tills vidare

**Bräcke
kommun**

Innehållsförteckning

Medborgardialog	3
VAD är en medborgardialog?	3
VARFÖR är medborgardialogen viktig?	4
NÄR ska det vara en medborgardialog?	4
MED VILKA förs dialogen?	5
HUR genomförs medborgardialogen?	5
HUR når vi ut?	6
ATT TÄNKA PÅ	6
Medborgardialog i KOMPLEXA frågor	8
<i>Bilaga 1</i> Medborgardialogens olika delar	9
<i>Bilaga 2</i> Former för medborgardialog	11
<i>Bilaga 3</i> Checklista/dokumentation	16
<i>Bilaga 4</i> Utvärdering	21
<i>Bilaga 5</i> Källor	22

Medborgardialog

Det här dokumentet innehåller riktlinjer och tips för Bräcke kommuns dialog med medborgarna.

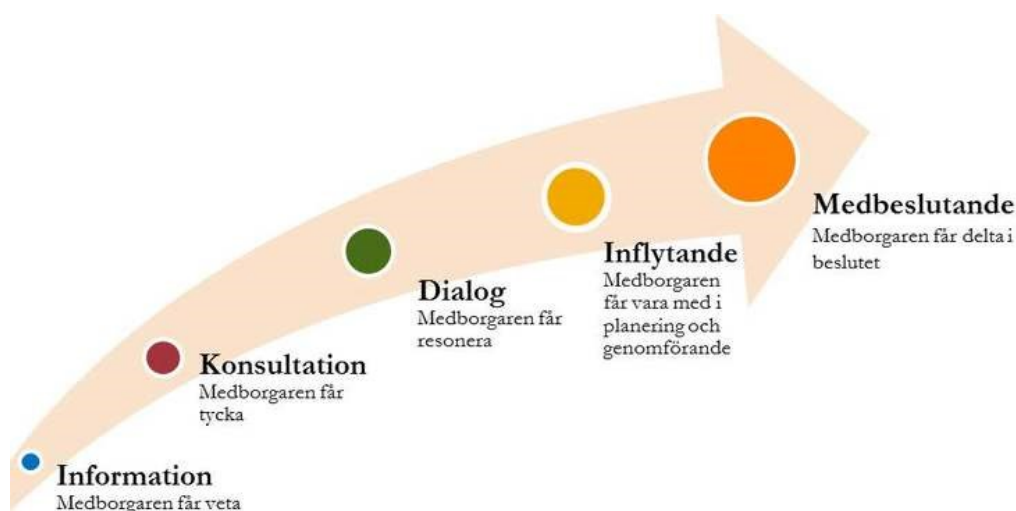
VAD är en medborgardialog?

Medborgardialogen är en del av kommunens styrprocess, ett av flera underlag när förtroendevalda ska fatta beslut. Syftet är att tillfoga ett ärende de kunskaper och värderingar som medborgarna har.

Medborgardialogen är ett verktyg för att stärka kommunmedlemmarnas möjligheter till inflytande och delaktighet. Synpunkter och förslag kan framföras till kommunen via digitala kanaler eller genom att delta på fysiska möten. Synpunkter och förslag bidrar till ett bredare beslutsunderlag för politiker och tjänstepersoner.

Medborgardialogen handlar om ämnen som berör kommunen där dialogen sker mellan förtroendevalda och andra kommunmedlemmar.

Definitionen "medborgardialog" ska tolkas brett. Begreppet medborgare är här inte knutet till det formella medlemskapet i kommunen, det vill säga att vara folkbokförd, skattskyldig eller äga en fastighet här, utan används i en mer generell bemärkelse om alla dem som bor eller verkar i det aktuella området eller på annat sätt är berörda av det ämne som dialogen avser.

Bildkälla: www.dialogguiden.se

VARFÖR är medborgardialogen viktig?

Den bärande tanken är att förtroendevalda ska ha en kontinuerlig dialog med dem som har valt dem. Det är naturligtvis viktigt att förtroendevalda talar med varandra i de politiska grupperna, det är också viktigt att ha en dialog med personalen inom kommunens verksamheter, men det kanske viktigaste är ändå dialogen med allmänheten, med de medborgare som kommunens tjänster är till för.

Det faktum att synpunkter inhämtas direkt av förtroendevalda innebär en möjlighet till direkt påverkan och har sannolikt mycket stor betydelse för allmänhetens uppfattning om politiker och politiskt arbete.

Medborgardialogen ska underlätta välgrundade beslut. Andelen invånare som engagerar sig i politiska partier krymper ständigt. De som är politiskt förtroendevalda behöver stora kontaktytor gentemot medborgarna. Att komplettera de möten som sker internt i partierna, och mellan enskilda politiker och medborgare, med former där ett större antal människor möts kring angelägna frågor kan vara ett bra sätt att klara förtroendeuppdraget.

Medborgare vill vara med och delta i samhällsutvecklingen, men på sina egna villkor. Medborgardialogen är ett sätt att utveckla nya former för engagemang och demokratiskt deltagande.

Medborgardialogen ger vinster ur ett demokratiperspektiv. Ökad kunskap ger medborgarna en grund för ökat engagemang och nyfikenhet, förståelse och ansvarskänsla.

Den ger också vinster ur ett effektivitetsperspektiv. Med ökad förståelse från alla parter blir det lättare att genomföra prioriterade insatser. Med ökad kunskap om medborgarnas behov och önskemål kan kommunen lättare möta efterfrågan med ett utbud. Besluten ges större legitimitet. Ökad transparens underlättar för medborgarna att avgöra om insatta resurser ger rätt tjänst till rätt pris och rätt kvalitet.

NÄR ska det vara en medborgardialog?

När det finns förslag som direkt och på ett genomgripande sätt berör medborgarna och kommunens förtroendevalda ännu inte har tagit ställning ska en medborgardialog alltid övervägas. Dialogen ska genomföras så tidigt som möjligt i beslutsprocessen.

Inför, eller i samband med, genomförandet av medborgardialogen är det viktigt att deltagarna ges möjlighet att ta del av information i ämnet.

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Medborgardialogen måste upplevas som meningsfull. Det ska handla om ett ämne som uppfattas som viktigt. Det måste också finnas ett påverkansutrymme. Det får inte vara en envägskommunikation.

Medborgardialogen är meningslös om beslutsfattarna inte är beredda att ta till sig resultatet. Men observera också att medborgardialogen inte är ett beslutstillfälle, ingen folkomröstning. En medborgardialog behöver inte avslutas i samförstånd. Det är i slutändan de förtroendevalda som ansvarar för helheten och gör de politiska avvägningarna. Återkopplingen är viktig.

MED VILKA förs dialogen?

Frågans art avgör vilka som är målgrupp för medborgardialogen. För att resultatet av en dialog ska blir trovärdigt är det viktigt att lyssna på dem som har mest intresse av frågan. Därför måste kommunen anstränga sig för att nå rätt målgrupp vid varje dialog.

Det kan vara nödvändigt att söka upp dem som berörs mest. Det är också nödvändigt att ta hänsyn till människors olika förutsättningar att delta. Metod och tillfälle måste anpassas efter deltagarnas möjligheter att vara med. Detta gäller exempelvis barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning eller språksvårigheter.

HUR genomförs medborgardialogen?

Medborgardialogen kan ske på många olika sätt (se bilaga 2). En del metoder använder sig kommunen redan av. Det är även bra att ta till sig nya arbetssätt och modeller. Det kan finnas tillfällen då det är svårt att träffas fysiskt och då kan exempelvis videokonferenser vara bra alternativ. Valet av metod ska utgå ifrån syfte och målgrupp.

Nästan oavsett vilken typ av dialog som används för det aktuella ämnet så kan följande tio steg i processen följas:

1. Börja med att bestämma syftet med dialogen och vilken grad av inflytande som medborgarna ska ges.
2. Identifiera och prioritera målgrupper för dialogen.
3. Bestäm form, metod och arena utifrån syfte, målgrupp och budget.
4. Gör en tidplan för dialogen med beskrivning av de olika aktiviteterna och ansvarsfördelningen.

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

5. Använd vidareinformatörer för att sprida inbjudningar och väcka engagemang för dialogen.
6. Kommunicera syftet och vilken grad av inflytande som medborgarna kan förvänta sig.
7. Se till att hålla deltagarna informerade under dialogen.
8. Dokumentera och sammanfatta dialogen.
9. Ge återkoppling till alla deltagare men även till övriga intressenter.
10. Utvärdera de olika delarna i dialogprocessen och dra lärdom inför kommande dialoger.

HUR når vi ut?

- använd olika kanaler: webb, affischer, annonser, muntligt, skriftligt via sändlistor med mera
- gör det lätt att lämna synpunkter
- modern kommunikationsteknik och sociala medier i lämpliga sammanhang öppnar nya möjligheter
- personliga inbjudningar är ofta mer effektiva än allmän information
- sprid via nyckelpersoner med stora kontaktytor. De har ofta stort förtroendekapital och kan fungera som ambassadörer för dialogen
- i stället för att bjuda in – sök upp!

ATT TÄNKA PÅ

För politiker:

- Ge förvaltningsorganisationen ett tydligt uppdrag för dialogen och gör det i god tid så att den kan genomföras i ett tidigt skede, innan ställningstagandena är gjorda.

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

- Ge förvaltningsorganisationen ett tydligt mandat för genomförandet och tala om vilka samhällsgrupper som det är angeläget att nå. Det kan behövas extra satsningar på att få med samhällsgrupper som kanske inte kommer att ta eget initiativ till att delta men vars åsikter också är viktiga för kommunens utveckling.
- Delta själv i dialogen! Vid möten skapas förtroende och förståelse för varandras synpunkter. Det är viktigt för alla att öppna upp för diskussion och ta del av olika erfarenheter och infallsvinklar.
- Använd resultatet av dialogen som underlag för ställningstaganden och inriktningsbeslut. Politikernas uppgift är att värdera de synpunkter som kommer in och väga dessa mot vad som är viktigt för alla kommunens medlemmar. Återkoppla, tillsammans med tjänstepersonerna, till medborgarna hur deras synpunkter har tagits till vara.

För tjänstepersoner:

- Förbered processen i god tid och starta dialogen tidigt, innan kommunen har tagit ställning. Dialogen med medborgarna måste bygga på att de verkligen kan påverka utvecklingen.
- Tydliggör vad som går att påverka. Tala tidigt om på vilket sätt medborgarna kan ha möjlighet att påverka. Förklara vilka förutsättningarna är och varför kommunen vill göra detta.
- Välj en metod för medborgardialog som verkligen främjar ett deltagande, även från personer eller grupper som inte har någon bakgrundskunskap om ämnet.
- Återkoppla till medborgarna, tillsammans med politikerna. Visa hur medborgarnas synpunkter har tagits tillvara. Förklara varför vissa synpunkter inte fått gehör. Försök att återkoppla även till dem som inte deltog. De som inte var med kan ha lättare att acceptera ställningstaganden om dessa grundar sig på en medborgardialog.

För medborgare:

- Bräcke kommun ger dig som medborgare möjlighet att få insyn och påverka besluten. Ge konstruktiva synpunkter och i ett tidigt skede. Då har du störst chans att påverka.
- Dela med dig av dina kunskaper och erfarenheter. Dina synpunkter är viktiga för kommunen. Du har en kunskap som beslutsfattarna kanske inte har. Dina erfarenheter utifrån din situation, som till exempel småbarnsförälder, pensionär eller lokalt boende kan komma till stor nytta.
- Tänk på att dina synpunkter som enskild person kommer att vägas dels mot andra medborgares synpunkter, dels mot allmänna intressen, det vill säga sådant som är till nytta för samhället i stort.

Medborgardialog i **KOMPLEXA** frågor

Det finns samhällsfrågor som kan vara komplexa, där flera perspektiv är i rörelse samtidigt. Kännetecknande för dessa är att de handlar om labyrintliknande problem som är svåra att lösa, eller inte går att lösa en gång för alla, utan måste bara "hanteras".

Komplexiteten driver på spänningar och motsättningar. Det gäller då att fokusera på att arbeta konstruktivt och att finna ett förhållningssätt. Medborgardialogen blir ett sätt att tänka och att arbeta tillsammans med olika aktörer i syfte att skapa åtgärder, bygga förtroende/tillit och att ta ansvar.

Komplexa frågor skapar ibland stort engagemang på sociala medier. Det gäller att uppmärksamma tidiga signaler för att hinna förebygga den desinformation, med hat och hot, som följer i spåren på den ökade spänningen. Det finns annars en risk för att kommunen och förtroendevalda sluter sig med låsta positioner som följd. Det är viktigt att i sammanhanget tänka på att det inte är alla som berörs av en komplex fråga som gör sig hörda. Det kan finnas en tyst majoritet eller minoritet som också behöver komma till tals.

Öppenhet och tidig dialog är ett sätt att skapa förståelse och legitimitet för hur den komplexa frågan kan hanteras. Ett transparent förhållningssätt kan förhindra att den redan komplexa frågan blir mer infekterad och svårare att hantera.

I medborgardialoger i komplexa frågor är det viktigt att den som leder dialogen är opartisk, icke-värderande och medkännande. Den som styr hela processen bör vara "gränsgångare", kunna navigera mellan olika parter samtidigt och ha tillgång till ett stort nätverk. I processen ska politiker och tjänstepersoner delta aktivt och bära det egna perspektivet. Förhållningssättet att "vi är här för att lyssna" gäller inte då.

Bilaga 1 Medborgardialogens olika delar

Den aktuella frågan avgör oftast vilken nivå av deltagande som är mest lämplig. För vissa frågor är ett enstaka informations- eller dialogmöte tillräckligt. Andra frågor kan kräva en längre process med återkommande samtal mellan medborgare och förtroendevalda.

Medborgardialogen kan delas in i följande nivåer:

Medborgardialog som del i styrprocessen, Lena Langlet, SKL, www.skl.se, 2013, s. 18 a.

Information - För att kunna vara delaktiga måste medborgarna få tillgång till bra information och ha möjlighet att ta till sig kunskap om den fråga som ska behandlas. Vissa frågor lämpar sig inte för medborgardialogens alla delar men medborgaren har alltid rätt att bli informerad om bakgrund och vilket beslut som fattas.

Konsultation - ger medborgarna möjlighet att tycka till och lämna synpunkter på ett mer eller mindre färdigt förslag. Det kan handla om flera alternativ till lösning på en fråga som beretts av tjänstepersoner och godkänts av de förtroendevalda. Medborgarna får ta ställning till vilket alternativ de föredrar. Konsultationen är rådgivande.

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Dialog – utgångspunkten är ett samtal mellan människor som möts och är beredda att försöka förstå varandras tankar, tolkningar och perspektiv. Dialogen är den del av medborgardialogen där de förtroendevalda ska lyssna och samtala, inte informera och styra inriktningen på samtalet.

Medborgarens roll är att vara idégivare och rådgivande. Tjänstepersonens roll är att vara sakkunnig och bistå med underlag och den information som behövs för dialogens genomförande. Grunden är att man inte behöver vara överens.

Inflytande – ger medborgarna möjlighet att tillsammans med de förtroendevalda vara delaktiga i att planera och utforma en verksamhet eller aktivitet. Det kan innebära att medborgarna är med i en längre utvecklingsprocess och deltar från det att en fråga väcks och ända tills att det finns ett färdigt förslag till beslut.

Medbeslutande – då är medborgarna med i hela beslutsprocessen, ända fram till att vara med och ta beslutet. Det kan handla om att delegera beslutsfunktionen över en längre tid till en bestämd grupp, t ex en ungdomsgrupp. Det kan också handla om att delegera beslut till en berörd grupp för en enskild fråga.

Bilaga 2 Former för medborgardialog

Former som Bräcke kommun redan tillämpar eller har tillämpat

Bymöten

Bymöten är den vanligaste formen av medborgardialog som kommunen genomför. Bymöten hålls i såväl byar som i större tätorter. De initieras oftast av kommunen och brukar arrangeras i samverkan med byföreningar.

Bymötena kan exempelvis vara samråd om detaljer i översiktsplanen eller ske i samband med information om planerade åtgärder som berör boende i närområdet. De kan också fungera som rådslag där deltagarna får prioritera mellan olika alternativ.

Bymöten eller kommunövergripande möten kan också äga rum för att föra en dialog med särskilda intressegrupper, exempelvis med föreningsrepresentanter om föreningsservice

De "byambassadörer" som ingår i nätverket för det regionala inflyttningsprojektet skulle kunna vara resurser i dialogarbetet genom att fånga upp de behov som finns lokalt och förmedla dem till kommunen.

Det är oftast kommunstyrelsen genom dess utskott som genomför dialogmötena. De har också hållits av särskilt utsedda arbetsgrupper.

Dialog- och informationsmöten genomförs även av andra myndigheter och intressenter, exempelvis vid trafikåtgärder och vindkraftsetableringar. Det är bra om Bräcke kommun deltar vid dessa.

Rådgivande organ

Kommunen har inrättat särskilda samverkansorgan för att få dialog med befolkningsgrupper och instanser.

Pensionärs- och tillgänglighetsrådet består av företrädare för olika intresseorganisationer och träffas kontinuerligt för informations- och åsiktsutbyten med ansvariga politiker för de frågor som berör deras medlemsgrupper.

Brottsförebyggande- och folkhälsorådet bedriver också en form av kontinuerlig medborgardialog. Rådet består av representanter för olika sektorer av samhället som polisen, kyrkan, näringslivet, primärvården och studieförbunden. De arbetar för ett samlat grepp om det förebyggande och främjande arbetet för alla invånare i kommunen, främst inriktat mot barn, unga och äldre.

Brukarråd och boenderåd är samverkansformer mellan kommunstyrelsen, brukarna och verksamheten. Syftet är att brukare, anhöriga och gode män ska få medbestämmande och inflytande i frågor som berör vården.

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges dialoger

Fullmäktiges möten sker ibland i dialogform. Försök har gjorts med *"Välkommen till talarstolen"* där allmänheten har bjudits in till digitalt möte och har fått lämna sina åsikter i det aktuella ärendet.

Tidigare fanns ett *"mötestorg"* under en halvtimme i anslutning till sammanträdet då allmänheten på plats kunde prata med enskilda eller grupper av förtroendevalda. Det gick även att ringa till varje partis gruppleadare. Helst skulle samtalen handla om ärenden på dagordningen men ibland togs även andra frågor upp. På grund av lågt intresse har aktiviteten för närvarande upphört.

"Allmänhetens frågestund" har införts på dagordningen. Under den punkten får allmänheten ställa frågor till förtroendevalda. De kan handla om vad som helst så länge det rör kommunens uppgifter och åtaganden. Frågorna kan framföras på plats eller bli upplästa om de lämnats in i förväg. Frågorna får inte leda till debatt mellan politikerna i fullmäktige, men beroende på hur frågeställningar och svar formuleras så kan frågestunden ändå betraktas som ett uttryck för medborgardialog.

Ytterligare former av medborgardialog som kan vara tillämplbara

Dialoggrupper

I byarna finns ofta en byförening eller en idrottsförening som samlande kraft. I de större tätorterna saknas den sammanhållande funktionen. För de områdena skulle särskilda dialoggrupper kunna utses som har till uppgift att vara lyhörda för vad invånarna diskuterar och behöver ventileras med beslutsfattarna. De kan då arrangera möten med lämpliga företrädare för kommunen. Särskilt viktigt är det att underlätta minoritetsgruppers möjligheter till delaktighet och medinflytande.

Medborgarbudget

Medborgarbudget är ett system för att involvera invånarna i budgetprioriteringar så att skattemedlen går till satsningar där medborgarna uppfattar att behoven är som störst. Det ger möjlighet till inflytande, ansvarstagande och förståelse för hur resurser kan användas för lokal utveckling.

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

De förtroendevalda är delaktiga i att forma förutsättningarna och tar det slutgiltiga beslutet om genomförande. Processen skapar kunskap om kostnader, behov av prioriteringar, skapar transparens och ökar invånarnas förtroende för kommunen.

Medborgarberedning

En medborgarberedning är en grupp slumpmässigt utvalda invånare som sammanförs för att diskutera en fråga på djupet och komma fram till rekommendationer på vad de tycker ska göras.

Det som kännetecknar medborgarberedningar är att de ger gott om tid och plats för deltagarna att lära sig om en fråga och diskutera den sinsemellan innan de kommer fram till en slutsats. Deltagarna i medborgarberedningen har i uppdrag att diskutera svåra val och avvägningar. Medborgarberedningar fungerar bäst om frågan är bred och det inte finns uppenbara lösningar.

Open Space

I Open Space-möten bjuds deltagarna in kring ett centralt tema, men ingen fast dag-ordning sätts innan mötet. I stället samlas deltagarna i ring i början av mötet och får där identifiera vilka frågor de vill ta ansvar för att leda samtal kring. Dessa frågor fördelas på de rum och tider som finns tillgängliga under mötet. När inga fler frågor lyfts kan alla deltagare skriva upp sig på de pass de vill delta i.

Open Space är en lämplig dialogform om arrangörerna vill uppmuntra till väldigt öppna och dynamiska diskussioner kring ett tema. Samtalet bygger på deltagarnas intressen och entusiasm och kan ofta leda till oväntade och innovativa tankar. Open Space är en bra metod för att uppmuntra kreativa idéer och kan vara ett bra alternativ där traditionella möten lett till en brist på innovation eller energi. Det är en olämplig mötesform om arrangörerna vill ha kontroll över diskussionen eller har ett väldigt tydligt mål som de vill uppnå med mötet.

E-petitioner

E-petitioner eller e-förslag är en variant av medborgarförslag. Det är ett enkelt och direkt sätt att erbjuda medborgarna en ingång till den demokratiska processen där de kan ta upp frågor som är viktiga för dem snarare än att vänta på att förtroendevalda eller formella samråd ska fråga dem om i förväg fastställda frågor.

En e-petition är ett kortfattat förslag, en önskan om åtgärd eller information från en medborgare till kommunen. Förslaget läggs ut på hemsidan och andra invånare kan stödja det genom att "skriva under". Ett e-förslag som får många underskrifter ger uttryck för vad flera medborgare ser som viktigt. Frågan blir värd att titta närmare på och diskutera i lämplig politisk församling.

Det är viktigt att vara tydlig med att e-förslag inte är ett avsteg från den representativa demokratin utan ska ses som en möjlighet för invånarna att föra fram sina idéer till

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

utveckling till de förförtroendevalda. E-petitioner ger medborgare en enkel och lätt-förståelig metod för att engagera sig i lokalsamhällets utveckling och ger på sitt sätt förståelse för de demokratiska processerna. Kommunen har möjlighet att fortsätta att hålla kontakt med dem som signerat e-petitionen och når då de medborgare som visat engagemang.

Walk and talk

Metoden finns i flera olika varianter. Syftet med den är att frigöra kreativitet och få en massa idéer från deltagarna i gruppen. Tanken är att när man är i det fria, utomhus, så tänker man mer kreativt än när man sitter i ett mötesrum.

Politiker/tjänstepersoner möter medborgare eller företrädare för intressegrupper på "gator och torg", vandrar tillsammans och ställer under tiden frågor till varandra utifrån ämnen med en given frågemall eller liknande.

Svar och synpunkter antecknas löpande. Politiker eller tjänstepersoner samman-ställer resultatet och använder underlaget i det fortsatta arbetet med frågan eller ämnet. Vid behov kan även ett analysseminarium genomföras.

Resultatet återförs/presenteras för allmänheten i annons eller på annat sätt, så som man utlovat de som diskussionerna förts med.

En variant av den här metoden är "trygghetsvandringar" som exempelvis BRÅ kan arrangera där deltagarna vandrar kvällstid, möter människor och skapar stabilitet i miljöer som annars kan bli oroliga.

Webbvideo

Video på webben är ingen dialogform i sig men ett effektivt sätt att inbjuda till dialoger. Ljud och bild förstärker budskapet som dessutom blir mer personligt. Viktig information kan ges på flera språk. Metoden används när man vill nå ut med information på ett lättillgängligt sätt.

SMS-panel

SMS-panel är medborgarpanel där kommunikationen sker med textmeddelande via mobiltelefonen. Medborgare bjuds in att registrera sig på hemsidan för att delta. Metoden används när man vill ha snabb återkoppling från många. Eftersom svaren skall kunna ges via textmeddelande kan frågorna inte bli för komplicerade. Det kan vara ja/nej-frågor och rangordning eller val mellan olika förslag.

Inbjudan kan riktas till olika avgränsade grupper, exempelvis boende i ett visst område, unga, de som besöker en aktivitet med mera.

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Hearing

Med "hearing" menas oftast ett möte där en panel med politiker för en dialog med en inbjuden expertpanel som också kan bestå av representanter för berörda medborgare. Aktiviteten genomförs inför en större grupp besökare/allmänhet.

Ett användningsområde är när politiker vill få en bred belysning och kunskap om det ämne som hearingen avser från olika intressenter, experter och berörda. Samtidigt kan alla ställa kompletterande frågor till varandra.

Framtidsverkstad

Framtidsverkstad är ett arbetssätt för att få fram konkreta idéer och visioner. Metoden syftar till att alla medverkande ska hitta en gemensam plattform där de kan plocka fram och förverkliga sina idéer tillsammans.

Framtidsverkstaden kan vara en bra utgångspunkt för framtida handling och leda till att det bildas arbetsgrupper som arbetar vidare med lösningar och nya utvecklingsprocesser. Metoden bygger på att man har ett övergripande tema, ett ämne eller ett tillstånd som man vill förändra eller utveckla. Detta tema bearbetas sedan på olika sätt i faser som går från probleminventeringar till konkreta beslut i handlingsplaner om vad som behöver göras, när det ska göras, ibland även hur det skall göras och av vem.

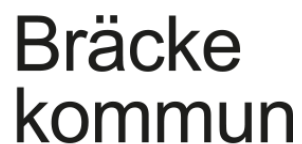
Metoden bygger på deltagarnas aktiva medverkan och att de har möjlighet att närvara under hela processen. Det är en fördel att ha en blandad grupp med politiker, tjänstemän, medborgare och andra intressenter.

Diskussionsforum på Internet

Ett webbaserat verktyg kan användas för helt öppna diskussioner där alla är välkomna att delta. Ett annat sätt är att koppla det till en mindre grupp, exempelvis en medborgarpanel eller som ett sätt att fortsätta en diskussion efter ett möte. Diskussionen kan föras enbart textbaserat eller med ljud och bild beroende på inriktning och syfte.

I sin enklaste form är ett diskussionsforum helt enkelt en möjlighet att skriva kommentarer under en artikel, en fråga, ett inlägg eller dylikt. Mer avancerade former medger att man grupperar diskussioner (trådar) utifrån svaren, lägger in bilder med mera.

En variant av detta är att använda en särskilt framtagen app för att direkt ta emot åsikter och tankar.

Ansvarig
politisk
instans

2 PLANERING

<div><div>- Diskussion om förtydligande/avgränsningar kring beslutet om medborgardialog (initieras av tjänsteperson)</div><div><div></div><div></div><div></div><div></div></div></div>	<div>Ansvarig tjänsteperson och styrgrupp</div> <div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>
<div><div>- Vilka är målgrupperna?</div><div><div></div><div></div><div></div></div></div>	<div></div> <div><div></div><div></div><div></div></div>
<div><div>- Finns det någon geografisk avgränsning?</div><div><div></div></div></div>	<div></div> <div><div></div><div></div></div>
<div><div>- Vilka frågeställningar är lämpliga?</div><div><div></div><div></div><div></div></div></div>	<div></div> <div><div></div><div></div><div></div></div>
<div><div>- Kostnader och budget?</div><div><div></div></div></div>	<div></div> <div><div></div><div></div></div>
<div><div>- När, hur och till vilka ska resultatet av dialogen rapporteras?</div><div><div></div><div></div></div></div>	<div></div> <div><div></div><div></div></div>

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog
Datum: 2024-03-04
Beslutad av: Kommunfullmäktige

3 FÖRSLAG PÅ GENOMFÖRANDE

<div><div>- Vem tar fram fakta i ärendet och hur ska det presenteras?</div><div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div></div>	<div><div>Ansvarig: tjänsteperson med stöd av styrgrupp</div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>
<div><div>- Har vi valt rätt metod, behöver vi ha fler tillfällen?</div><div><div></div><div></div></div></div>	<div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>
<div><div>- Vem håller i dialogen och dess olika delar (moderator, processledare etc)?</div><div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div></div>	<div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>
<div><div>- När och hur kommuniceras dialogen? Vilken är målgruppen och hur når vi den?</div><div><div></div><div></div><div></div><div></div></div></div>	<div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

- Vilken lokal är lämplig? Teknik och möblering?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vem dokumenterar medborgardialogen?

.....

.....

.....

.....

- Hur utvärderas medborgardialogen?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- När och hur återkopplas resultatet till målgrupp, allmänhet och förtroendevalda?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 GENOMGÅNG

<p>Tjänstepersonen initierar ett avstämningsmöte med styrgruppen av det planerade genomförandet.</p> <p>.....</p>	<p>Ansvarig: tjänsteperson med stöd av styrgrupp</p> <p>.....</p>
---	---

5 FÖRBEREDELSE, GENOMFÖRANDE OCH ÅTERKOPPLING

Enligt ovan	Enligt ovan
-------------	-------------

6 SAMMANSTÄLLNING OCH UTVÄRDERING

<p>Genomförandet samt resultaten av genomförda medborgardialoger sammanställs, utvärderas och kommuniceras på kommunens hemsida. Det görs med stöd av detta (ifyllda) dokument samt sammanställningarna av resultat och utvärderingar.</p>	<p>Ansvarig: tjänsteperson och styrgrupp</p>
--	--

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Bilaga 4 Utvärdering

Utvärdering av medborgardialog om

Helhetsbedömning: 1 2 3 4 5

Markera med en ring din uppfattning om medborgardialogen. 5 är högsta betyg.

Plus för:

.....

.....

.....

Minus för:

.....

.....

.....

Intressant, det vill jag veta mer om:

.....

.....

.....

.....

Utveckling, vad behöver vi förbättra till nästa medborgardialog:

.....

.....

.....

.....
(Namn, frivilligt)

Dokumentnamn: Riktlinjer för medborgardialog

Datum: 2024-03-04

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Bilaga 5 Källor

SKR, *Medborgardialog i styrning*

SKR, *11 tankar om medborgardialog i styrning*

SKR, *Medborgardialog i komplexa frågor*

Boverket.se

Dialogguiden.se

Arvika kommun

Mölndals kommun

Haninge kommun, *Handbok i medborgardialog*

Härryda kommun, *Principer för medborgardialog*

Hässleholms kommun, *Medborgardialog. Principer och vägledning*

Det övergripande syftet med medborgardialog i Bräcke kommun är att skapa en effektiv, demokratisk och lärande kommun.

D	=	D elaktighet
I	=	I nformation
A	=	A nsvar
L	=	L yhördhet
O	=	O rganisation
G	=	G rad av inflytande